

Bazy Danych SQL

na przykładzie MySQL

Przemysław Studziński

Plan prezentacji

- 1. Podstawowe pojęcia.
- 2. Relacje.
- 3. Język SQL.
- 4. MySQL.
- 5. Typy danych.
- 6. Podstawowe operacje.
- 7. Manipulowanie danymi.
- 8. Pobieranie danych.
- 9. Klucze podstawowe i obce.
- 10. Złączenia tabel.
- 11. Projektowanie bazy danych.
- 12. Indeksy.
- 13. Widoki.
- 14. Wyzwalacze.
- 15. Transakcje.

Podstawowe pojęcia

Baza danych

Baza danych jest zorganizowanym zbiorem informacji (danych) według określonych reguł. Przechowywana jest zazwyczaj w formie elektronicznej.

Tradycyjne bazy danych

Przykłady:

- Papierowa kartoteki: np. pacjentów w przychodni, w bibliotece,
- Dziennik lekcyjny,
- Książka telefoniczna.

Wady:

- Zgromadzone dane zajmują dużą powierzchnię,
- Odnalezienie danych może zajmować dużo czasu,
- Utrudniona analiza zgromadzonych danych,
- Brak możliwości łatwego tworzenia kopii zapasowych.

Tabelę w bazie danych można "porównać" także do arkusza Excel, który może posłużyć jako tabela. ©

Komputerowe bazy danych

Właściwości (zalety):

- Szybkie wyszukiwanie informacji.
- Przechowywanie dużej ilości danych na małej powierzchni.
- Łatwe analiza zgromadzonych danych.
- Łatwy dostęp i możliwość dostępu zdalnego.
- Łatwe tworzenie kopii zapasowych.
- Zachowanie spójności danych.

Rodzaje baz danych

Bazy proste:

- kartotekowe;
- hierarchiczne.

Bazy złożone:

- relacyjne;
- obiektowe;
- relacyjno-obiektowe;
- nierelacyjne (NoSQL).

Nierelacyjne bazy danych (NoSQL)

Pod pojęciem bazy **nierelacyjnej** (NoSQL database) najczęściej rozumie się przechowywanie danych w formie listy par obiektów klucz-wartość, w których nie występują powiązania relacyjne między przechowywanymi obiektami.

Bazy NoSQL będą omawiane w dalszej części kursu.

DBMS

System zarządzania bazą danych (DBMS — Data Base Management System) - zarządza danymi w bazie, umożliwia ich przetwarzanie (wykonuje operacje na danych). Zwyczajowo nazywany jest silnikiem bazy danych.

RDBMS

System zarządzania relacyjną bazą danych (RDBMS - ang. Relational Database Management System). Poniżej przykłady relacyjnych systemów bazodanowych (wszystkie obsługują język SQL, z drobnymi różnicami nazwach).

Relacyjna baza danych

- Zbiór danych przechowywanych w tabelach połączonych relacjami.
- Schematy baz danych zgrupowane relacje.

Tabela

Dwuwymiarowa struktura zbudowana z wierszy i kolumn zawierająca dane na określony temat, np. dane klientach, uczniach, lekcjach itp.

	lazwa tabeli: KLIENCI		Kolum	nna
Nazwa kolumny	ID_KLIENTA	IMIE	NAZWISKO	Minera (nakand)
	1	ADAM	NOWAK	Wiersz (rekord) ◀
	2	JAN	KOWALSKI	B-1-
	3	KRZYSZTOF	KAJAK 🗲	Pole

Relacje

Relacja

Logiczne połączenie pomiędzy między tabelami w relacyjnej bazie danych.

KLIENCI		
ID_KLIENTA	IMIE	NAZWISKO
	ADAM	NOWAK
2	IANI	ICOMMI DICI
2	JAN	KOWALSKI
3	KRZYSZTOF	KAJAK

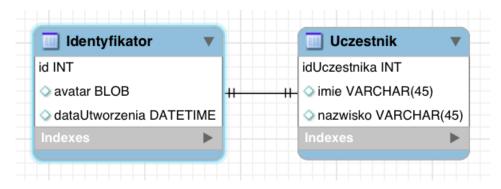
Typy relacji

- Relacja jeden do jednego
- Wiele do jednego
- Wiele do wielu

Relacja jeden do jednego

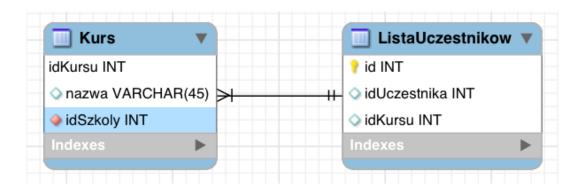
Relacja *jeden-do-jeden* oznacza, iż jeden rekord w pierwszej tabeli odpowiada dokładnie jednemu rekordowi w tabeli drugiej.

Relacja jeden do wielu

Relacja *jeden-do-wielu* oznacza, iż jeden rekord w pierwszej tabeli odpowiada wielu rekordom w tabeli drugiej.

Relacja wiele do wielu

Relacja *wiele-do-wielu* oznacza, że kilka rekordów z pierwszej tabeli odpowiada wielu rekordom z tabeli drugiej. Tworzona za pomocą nowej pomocniczej tabeli.

Język SQL

SQL

SQL – strukturalny język zapytań (ang. Structured Query Language). Jest to podstawowy język do komunikacji z relacyjnymi bazami danych. Pozwala na przechowywanie, manipulowanie i pobieranie danych.

Podzbiór języka SQL	Instrukcje
SQL DQL (ang. Data Query Language)	SELECT
SQL DML (ang. Data Manipulation Language)	INSERT/UPDATE/DELETE
SQL DDL (ang. Data Definition Language)	CREATE/DROP/ALTER
SQL DCL (ang. Data Control Language)	GRANT/REVOKE/DENY

Co możemy robić przy użyciu języka SQL

- wykonywać zapytania na bazie danych;
- pobierać dane z bazy danych;
- wstawiać rekordy do bazy danych;
- aktualizować rekordy w bazie danych;
- usuwać rekordy z bazy danych;
- tworzyć nowe bazy danych;
- tworzyć nowe tabele w bazie danych;
- tworzyć procedury przechowywane w bazie danych;
- tworzyć widoki w bazie danych;
- ustawiać uprawnienia do tabel, procedur, widoków.

Standard SQL

SQL jest standardem ANSI (American National Standards Institute), istnieją różne wersje języka SQL. Jednakże, aby być zgodnym ze standardem ANSI, wszystkie one wspierają co najmniej najważniejsze polecenia (takie jak SELECT, UPDATE, DELETE, INSERT, WHERE) w podobny sposób.

MySQL

MySQL

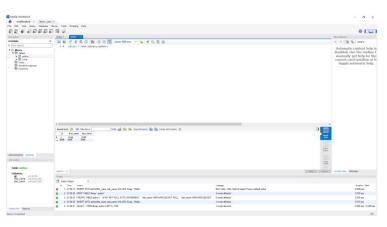
MySQL – baza danych rozwijany obecnie przez firmę *Oracle*, dostępna na licencji *GPL* i komercyjnej.

MySQL Workbench

MySQL Workbench - narzędzie graficzne do zarządzania i projektowania baz danych **MySQL**. Alternatywą dla graficznego rozwiązania jest np. **MySQL Shell** – obsługujący polecenia z linii komend.

Instalacja

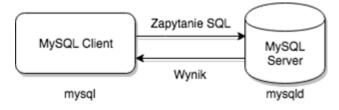
- 1. Przejdź na stronę: <u>www.mysql.com</u>.
- 2. Przejdź do działu Downloads.
- 3. Wybierz opcję Community (GPL) Downloads.
- 4. Zainstaluj narzędzia:
 - o MySQL Community Server
 - MySQL Workbench

Szczegółowa instrukcja instalacji w dokumencie SDA: Instrukcja instalacji oprogramowania.

Architektura Kclient-Serwer

- Baza danych wraz z systemem zarządzania znajduje się na komputerze zwanym serwerem bazy danych.
- Serwer baz danych odpowiada za zarządzanie danymi, operacjach na danych, a także za ich udostępnianie.
- Z serwerem komunikują się komputery użytkowników zwane *klientami*.
- Na kursie klientem można nazwać oprogramowanie MySQL Workbench. W późniejszym etapie kursu będzie to aplikacja napisana przez Was w Javie.

Typy danych

Typy danych

- Numeryczne (np. TINYINT, INT, FLOAT, DECIMAL)
- Data i czas (np. DATE, DATETIME, TIMESTAMP)
- Łańcuchowy (np. CHAR, VARCHAR, TEXT, BINARY, BLOB)

MySQL-Data-Types.pdf

https://dev.mysql.com/doc/refman/8.0/en/data-types.html https://www.w3schools.com/sql/sql_datatypes.asp

Podstawowe operacje

Operacje CRUD

Skrót *CRUD* oznacza cztery podstawowe operacje wykonywane na danych implementowane w aplikacjach bazodanowych.

- C create (tworzenie)
- R read (odczyt)
- U update (aktualizacja)
- ❖ D delete (usuwanie)

Tworzenie bazy danych

Tabelę tworzy się za pomocą instrukcji

CREATE DATABASE nazwa_bazy_danych;

Przykład:

CREATE DATABASE library;

Wybór bazy danych

Otwierając program do zarządzania bazą danych (mysql), domyślnie nie łączymy się do żadnej bazy danych. Polecenia SQL muszą być wykonywane w kontekście docelowej bazy danych.

W celu wybrania bazy danych należy skorzystać z instrukcji wbudowanej w klienta bazy danych mysql.

```
USE nazwa_bazy_danych;
Przykład:
USE library;
```


Tworzenie użytkownika

```
Utworzenie użytkownika:
CREATE USER 'uzytkownik'@'localhost' IDENTIFIED BY 'haslo';
Przykład:
CREATE USER 'library user'@'localhost' IDENTIFIED BY 'password';
```


Przyznawanie uprawnień

```
Przyznanie uprawnień do bazy:
GRANT ALL PRIVILEGES ON nazwa_bazy_danych.* TO 'uzytkownik'@'localhost';
Przykład:
GRANT ALL PRIVILEGES ON library.* TO 'library_user'@'localhost';
```

Po nadaniu uprawnień należy przeładować uprawnia (unikamy w ten sposób restartu serwera MySQL).

Przeładowanie uprawnień: **FLUSH PRIVILEGES**;

Przyznawanie uprawnień z poziomu MySQL Workbench.

Odbieranie uprawnień

```
Odbieranie uprawnień - polecenie REVOKE w najprostszej postaci:

REVOKE rodzaj_uprawnienia ON typ_obiektu FROM uzytkownikowi;

Przykład:

REVOKE ALL PRIVILEGES ON library.* FROM 'library_user'@'localhost';
```


Uprawnienia

Rodzaje najczęściej przyznawanych uprawnień:

- **SELECT** odczyt danych z bazy
- INSERT dodawanie rekordów do bazy danych
- **DELETE** usuwanie rekordów z bazy danych
- **UPDATE** modyfikowanie istniejących rekordów
- **CREATE** tworzenie baz danych i tabel
- **DROP** usuwanie baz danych i tabel
- **ALTER** zmiana struktury tabel
- **GRANT** przyznawanie uprawnień
- **ALL PRIVILEGES** wszystkie uprawniania

Ćwiczenie 1

- 1. Zaloguj się do narzędzia MySQL WorkBench za pomocą konta *root* utworzonego podczas instalacji.
- 2. Utwórz bazę danych o nazwie test.
- 3. Utwórz użytkownika składającego się z pierwszej litery Twojego imienia i 3 pierwszych liter Twojego nazwiska (bez polskich znaków, dla mnie będzie to np. *pstu*).
- 4. Przyznaj sobie wszystkie uprawnienia do bazy test.
- Utwórz połączenie do bazy danych test za pomocą zdefiniowanego wcześniej użytkownika w narzędziu MySQL WorkBench.
- 6. Przetestuj czy możesz zalogować się do bazy test "swoim" loginem.
- 7. Użytkownikiem root odbierz sobie wszystkie uprawnienia do bazy danych test.
- 8. Przetestuj czy możesz się zalogować się do bazy test "swoim" loginem.
- 9. Usuń użytkownika, którego utworzyłeś (Polecenie DROP USER nazwa_uzytkownika).

Tworzenie tabel

Tabelę tworzy się za pomocą instrukcji **CREATE TABLE**.

Tworzenie tabel c.d

Próba utworzenia już istniejącej tabeli skutkuje powstaniem błędu. Można tego uniknąć stosując konstrukcję **IF NOT EXISTS**:

Ćwiczenie 2

- 1. Utwórz bazę danych o nazwie library.
- 2. Utwórz tabelę book zawierającą książki. Pola: title, author, published, isbn, category, page_count, publisher, price
- 2. Jakiego typu powinno być każde z tych pól?
- 3. Odpowiednie polecenia zapisz w pliku sql.
- 4. Pliki *sql* również można commitować do gita proszę utwórz repozytorium gdzie będziesz mógł/mogła dokumentować i zapisywać swoją pracę.

Informacje o obiektach w bazie danych

```
Wyświetlanie listy baz danych:
Polecenie:
SHOW DATABASES;

Wyświetlanie listy tabel:
Po wyborze bazy (poleceniem USE):
SHOW TABLES;

Wyświetlanie definicji tabeli:
Polecenie:
DESC nazwa tabeli;
```


Modyfikacja tabeli

Polecenie **ALTER TABLE** służy do modyfikacji istniejącej tabeli w bazie danych.

ALTER TABLE nazwa_tabeli <AKCJA>

Przykłady:

```
ALTER TABLE nazwa_tabeli ADD COLUMN nazwa_kolumny TINYINT;

ALTER TABLE nazwa_tabeli CHANGE COLUMN nazwa_kolumny nowa_nazwa TINYINT;

ALTER TABLE nazwa_tabeli DROP COLUMN nazwa_kolumny;

ALTER TABLE nazwa_tabeli MODIFY COLUMN nazwa_kolumny TINYINT NOT NULL;

ALTER TABLE nazwa_tabeli ADD CONSTRAINT kolumna_constraint PRIMARY KEY(nazwa_kolumny);

ALTER TABLE nazwa_tabeli DROP PRIMARY KEY;
```


Usuwanie tabel

Polecenie **DROP TABLE** służy do usuwania tabeli

DROP TABLE nazwa_tabeli.

Przykład:

DROP TABLE book;

Polecenie **DROP TABLE** można stosować wraz ze słowami kluczowymi **IF EXISTS**, aby uniknąć błędu usuwania nieistniejącej tabeli:

DROP TABLE IF EXISTS nazwa_tabeli;

Manipulacja danymi

Wstawianie danych

Polecenie INSERT służy do dodawania danych do wybranej tabeli.

```
Przykład:
```

```
INSERT INTO nazwa_tabeli(kolumna1, kolumna2, kolumna3)
VALUES (wartość_kolumna_1, wartość_kolumna_2, wartość_kolumna_3);
```


Wstawianie danych c.d.

Polecenie **INSERT** nie zawsze musi wstawiać wartości do wszystkich kolumn zdefiniowanych w wybranej tabeli.

Przykład:

```
INSERT INTO nazwa_tabeli (kolumna1, kolumna3)
VALUES (wartość_kolumna_1, wartość_kolumna_3);
```


Wstawianie danych c.d

W poleceniu **INSERT** kolumny mogą być wymieniane w dowolnej kolejności. Polecenie:

```
INSERT INTO nazwa_tabeli(kolumna1, kolumna2)
VALUES('wartość_kolumna_1', 'wartość_kolumna_2');
oraz
INSERT INTO nazwa_tabeli(kolumna2, kolumna1)
VALUES('wartość_kolumna_2', 'wartość_kolumna_1');
dają taki sam rezultat.
```


Wstawianie danych c.d.

Gdy przy dodawaniu wpisu podajemy wszystkie pola możemy pominąć definicję, do których pól wartości, pamiętając o zachowaniu kolejności zgodnie ze schematem tabeli.

```
CREATE TABLE nazwa_tabeli (
    kolumnal VARCHAR(100),
    kolumna2 VARCHAR(100);
);
INSERT INTO nazwa_tabeli
VALUES ('wartość_kolumna_1', 'wartość_kolumna_2');
```


Ćwiczenie 3

Korzystając z polecenia INSERT, dodaj do tabeli *book* następujące dane:

Tytuł: Spring w akcji. Wydanie IV

Autor: Craig Walls

Data wydania: 2015-08-13 ISBN: 978-83-283-0849-7

Kategoria: Programowanie java

Stron: 624

Wydawnictwo: Helion

Cena: 89.00

Tytuł: MySQL. Vademecum profesjonalisty. Autor: Paul DuBois

Data wydania: 2014-03-28 ISBN: 978-83-246-8146-4

Kategoria: Bazy danych

Stron: 1216

Wydawnictwo: Helion

Cena: 149.90

Modyfikacja danych

Polecenie **UPDATE** służy do aktualizowania danych w wybranej tabeli

Przykład:

```
UPDATE nazwa_tabeli
SET kolumna1 = wartosc_1
WHERE kolumna2 = wartosc_2;
```


Wartość NULL

Jeżeli używając instrukcji **INSERT** nie zostaną podane wartości dla wszystkich kolumn, to dla niewymienionych kolumn zostanie wstawiona wartość **NULL**.

Przykład:

INSERT INTO book (title, author) VALUES ('Nowa książka', 'Autor');

Ograniczenie NOT NULL

Instrukcja **NOT NULL** umieszczona w definicji kolumny skryptu tworzącego tabelę (**CREATE TABLE**) oznacza, że dane wstawiane do tej tabeli muszą być różne od **NULL** (muszą mieć jakąś wartość).

Przykład:

```
CREATE TABLE PRZYKLADOWA_TABELA (

KOLUMNA_1 VARCHAR(10) NOT NULL,

KOLUMNA_2 VARCHAR(10) NOT NULL

);

INSERT INTO PRZYKLADOWA_TABELA(KOLUMNA_1, KOLUMNA_2) VALUES('WARTOSC_1', 'WARTOSC_2'); # OK

INSERT INTO PRZYKLADOWA_TABELA(KOLUMNA_1) VALUES('WARTOSC_1'); # BLAD!
```


Ograniczenie CHECK

```
CREATE TABLE PRZYKLADOWA_TABELA (

KOLUMNA CHAR(1) CHECK ( KOLUMNA IN ( 'M', 'K' ) )

);

INSERT INTO PRZYKLADOWA_TABELA(KOLUMNA) VALUES('M'); # OK

INSERT INTO PRZYKLADOWA_TABELA(KOLUMNA) VALUES('Z'); # BLAD!
```


Ograniczenie UNIQUE

Instrukcja **UNIQUE** dodana do definicji kolumny powoduje, że w wybranej kolumnie mogą znajdować się tylko wartości unikatowe. Przykład:

Wartość domyślna

Instrukcja **DEFAULT** wykorzystywana jest w sytuacji gdy kolumna powinna przyjmować wartość (domyślną) nawet jeśli nie została podana w instrukcji **INSERT**.

Przykład:

Ćwiczenie 4

- 1. Zmodyfikuj tabelę book (wykorzystaj ALTER TABLE) :
 - o Kolumny title, author, isbn nie akceptują wartości NULL.
 - Wartości w kolumnie isbn powinny być unikatowe.
 - Kolumna publisher powinna być wypełniane wartością 'nieznana' jeśli nie zostanie podana wartość w INSERT.
- 2. Dodaj kolumnę z liczbą sztuk książki in_stock z wartością domyślną 0.
- 3. Zaktualizuj skrypt sql tworzenia tabeli uwzględniając powyższe ograniczenia.

Polecenie TRUNCATE

Instrukcja **TRUNCATE** służy do usuwania wszystkich wierszy z tabeli.

TRUNCATE nazwa_tabeli;

Usuwanie danych

Instrukcja **DELETE** służy do usuwania wybranych wierszy z tabeli.

```
DELETE FROM nazwa tabeli WHERE [warunek];
```

Przykład:

```
DELETE FROM book WHERE isbn = '978-83-283-0849-7';
```


Ostrzeżenie – DELETE, UPDATE

Zarówno przy **DELETE** jak i **UPDATE** należy pamiętać o dodaniu warunku **WHERE**. W przeciwnym razie usuniemy wszystkie wpisy w tabeli (a przy **UPDATE** wszystkie zaktualizujemy)!

Pobieranie danych

Polecenie SELECT

Polecenie **SELECT** służy do pobierania danych z baz. Zapytania **SELECT** nazywane są też zapytaniami wybierającymi

```
SELECT kolumna1, kolumna2 FROM nazwa tabeli;
```

Przykład:

```
SELECT title, author FROM book;
SELECT * FROM book; # wyświetla wszystkie kolumny
```


ALIAS

```
SELECT column_name AS alias_name
FROM table_name;

SELECT column_name, ...
FROM table_name AS alias_name;

Przykłady:
SELECT title AS tytuł FROM book;

SELECT b.title FROM book AS b;
```


Instrukcja WHERE

Instrukcja **WHERE** służy do filtrowania danych w tabeli.

Przykład:

SELECT kolumna1, kolumna2 FROM nazwa tabeli WHERE warunek;

WHERE – operatory

Operatory algebraiczne:

Symbol	Opis
=	równe
<	mniejsze niż
<=	mniejsze niż lub równe
>	większe niż
>=	większe niż lub równe
<>	różne
!=	nie równe

Operatory algebraiczne - przykłady:

```
SELECT * FROM book WHERE title = 'wartość';
```

SELECT * FROM book **WHERE** page count >= 1000;

Operatory logiczne:

Symbol	Opis
NOT	negacja
OR	suma logiczna
AND	Iloczyn logiczny

Operatory logiczne – przykłady:

```
SELECT * FROM book WHERE page_count > 1000 AND category = 'bazy
danych';
SELECT * FROM book WHERE page_count > 1000 OR NOT category = 'bazy
danych';
```


Operatory specjalne:

Symbol	Opis
BETWEEN	przedział dwustronnie domknięty
IN	lista, alternatywa dla wielu OR dla kolumny
ANY	prawda jeśli jedna pozycja na liście prawdziwa
SOME	prawda jeśli kilka pozycji na liście prawdziwych
ALL	prawda jeśli wszystkie pozycje na liście są prawdziwe
EXISTS	prawda jeśli zapytanie zwraca rekordy
LIKE	podobny do wzorca

Operator LIKE

Operator **LIKE** jest używany w klauzuli **WHERE** do wyszukiwania określonego wzoru w kolumnie.

W połączeniu z operatorem **LIKE** istnieją dwa symbole wieloznaczne:

- % znak procentowy oznacza zero, jeden lub wiele znaków
- _ podkreślenie oznacza pojedynczy znak

Operatory specjalne – przykłady:

```
SELECT * FROM book WHERE price BETWEEN 50 AND 90;

SELECT * FROM book WHERE isbn IN ('978-83-283-0849-7', '978-83-246-8146-4');

SELECT * FROM book WHERE title LIKE 'Spring w akcji. Wydanie I_';

SELECT * FROM book WHERE title LIKE '%Spring%';
```


SELECT DISTINCT

Instrukcja **SELECT DISTINCT** jest używana do zwracania tylko różnych wartości. Wewnątrz tabeli, kolumna często zawiera wiele podwójnych wartości, a czasami chcesz tylko wymienić różne (odrębne) wartości.

```
SELECT DISTINCT column1, column2, ...
FROM table_name;
```

Przykład:

SELECT DISTINCT publisher **FROM** book;

Klauzula LIMIT

Klauzula **LIMIT** pozwala wybrać ograniczoną liczbę rekordów (począwszy od).

```
SELECT column_name(s)
FROM table_name
WHERE condition
LIMIT offset, number;
```

Przykład:

SELECT publisher **FROM** book **LIMIT** 1, 2;

Instrukcja ORDER BY

Instrukcja ORDER BY pozwala na sortowanie wyników zapytań. Domyślnie (jeśli jawnie nie podamy sposobu sortowania) wartości w kolumnie sortowane są rosnąco.

```
SELECT kolumna1, kolumna2 FROM nazwa_tabeli ORDER BY kolumna1,
kolumna2, ... kolumnaN [ASC, DESC];
```

```
SELECT * FROM book ORDER BY author;
```

SELECT * FROM book ORDER BY author DESC;

Instrukcja GROUP BY

Operator **GROUP BY** pozwala na grupowanie wyników zapytań. Wykorzystywany najczęściej do obliczania funkcji agregujących dla grup.

```
SELECT kolumna1, kolumna2, SUM(kolumna3)
FROM nazwa_tabeli
GROUP BY kolumna1, kolumna2, ... kolumnaN;
Przykład:
SELECT publisher, SUM(price)
FROM book
GROUP BY publisher;
```


Funkcje agregujące

Funkcje agregujące pozwalają na wykonywanie na wynikach zapytań funkcji matematycznych.

Symbol	Opis
AVG	średnia wszystkich wartości
COUNT	zwraca ilość wierszy
SUM	suma wszystkich wartości
MAX	maksymalna wartość
MIN	minimalna wartość

Funkcje agregujące c.d.

Funkcje agregujące, przykłady:

```
SELECT SUM(page_count) AS total_pages FROM book;
SELECT AVG(page_count) FROM book;
SELECT MIN(page_count) FROM book;
SELECT MAX(page_count) FROM book;
```


Klauzula HAVING

Klauzula **WHERE** wykonuje się przed grupowaniem, a zatem nie można w tej klauzuli sprecyzować warunku zawierającego funkcje grupowe. Aby taki warunek zawrzeć w zapytaniu należy zastosować dodatkową klauzulę **HAVING** wraz z odpowiednim warunkiem.

```
SELECT column_name, ...
FROM table_name
WHERE condition
GROUP BY column_name, ...
HAVING condition
ORDER BY column_name, ...;

Przykład:
SELECT count(*) as count, publisher
FROM book
GROUP BY publisher
HAVING count > 1;
```

Pracodawcy lubią o to pytać na rozmowach kwalifikacyjnych ©

Podzapytania

W SQL możemy wykorzystywać podzapytania, których wynik może stanowić zbiór wykorzystywany jako zbiór dla operatora **WHERE**.

```
Przykład:
SELECT * FROM book
WHERE price = (SELECT min(price) FROM book);
```


Operator EXISTS

Operator Exists służy do sprawdzania istnienia jakiegokolwiek rekordu w podzapytaniu. Operator Exists zwraca wartość true, jeśli podzapytanie zwraca jeden lub więcej rekordów.

```
SELECT column_name, ...
FROM table_name
WHERE EXISTS
  (SELECT column_name
   FROM table_name
   WHERE condition);

Przykład:
SELECT * FROM book WHERE EXISTS(SELECT * FROM book WHERE price < 100);</pre>
```


Ćwiczenie 5

- Wczytaj dane ze skryptu input_books.sql
- Wyświetl książki z kategorii Klasyka polska.
- 3. Policz ile jest książek w przedziale cenowym 10 30 zł.
- 4. Wyświetl największą liczbę stron oraz najmniejszą w książkach.
- 5. Wyświetl tytuł książki z największą ilością stron.
- 6. Wyświetl książki wydane przed 2000 rokiem.
- 7. Policz ile książek wydało każde z wydawnictw po 2000 roku.
- 8. Policz jaka jest suma stron książek wydanych przez wydawnictwo PWN.
- 9. Wyświetl kategorie książek dla których istnieją co najmniej 2 książki, których cena jest większa od 10.01 zł.
- Wyświetl tytuły książek posortowane alfabetycznie w porządku malejącym, które nie są lekturą i których cena jest większa niż 20 zł.
- 11. Wyświetl wszystkie dane z tabeli book tłumacząc nazwy kolumn na język polski.

Wybrane funkcje czasu

Symbol	Opis
NOW()	aktualna data i czas
CURDATE()	aktualna data
CURTIME()	aktualny czas
DATE()	wyciąganie datę
EXTRACT()	zwracanie elementy czasu/daty
DATE_ADD()	dodanie przedziału czasu do daty
DATE_SUB()	odjęcie przedziału czasu od daty
DATEDIFF()	liczba dni pomiędzy datami
DATE_FORMAT()	wyświetlenie daty/czasu w różnym formacie

Wybrane funkcje czasu c.d.

Wybrane funkcje łańcuchów

Symbol	Opis
CONCAT()	łączenie łańcuchów znaków
CONCAT_WS()	łączenie łańcuchów znaków z użyciem separatora
LOWER()	zamiana łańcucha na małe litery
UPPER()	zamiana łańcucha na duże litery
TRIM()	usuwanie <i>białych</i> znaków z początku i końca
SUBSTR()	wybieranie podciągu znaków z łańcucha
FORMAT()	wyświetla liczbę w określonym formacie

Wybrane funkcje łańcuchów c.d.

```
Przykład:
SELECT title FROM book
WHERE lower(author)='craig walls';
```

https://dev.mysql.com/doc/refman/8.0/en/string-functions.html

Instrukcja INSERT INTO

Instrukcja INSERT INTO pozwala kopiować dane z jednej tabeli i wstawić je do innej tabeli. Wymaga zgodności typów danych w tabelach źródłowych i docelowych.

```
INSERT INTO table2
SELECT * FROM table1
WHERE condition;

Przykład:
INSERT INTO magazine(SELECT * FROM book);
```

```
CREATE TABLE magazine
title VARCHAR (256),
author VARCHAR (128),
published DATE,
isbn VARCHAR (32),
category VARCHAR (128),
page_count INT,
publisher VARCHAR (128),
price FLOAT,
in_stock INT);
```


Instrukcja INSERT INTO c.d.

Poniższe polecenie wstawia tylko niektóre kolumny z jednej tabeli do innej:

```
INSERT INTO table2 (column1, column2, column3, ...)
SELECT column1, column2, column3, ...
FROM table1
WHERE condition;
```

Przykład:

INSERT INTO magazine (author) SELECT author FROM book;

Ćwiczenie 6

- 1. Utwórz tabele *backup_book* i przekopiuj do niej wszystkie książki.
- 2. Utwórz tabele *selected_book* i przekopiuj do niej wszystkie książki z kategorii *Bazy danych* (pomijając kolumnę kategoria).

Klucze podstawowe i obce

Klucz podstawowy (ang. primary key)

- Jedno lub więcej pól tabeli, których wartość jednoznacznie identyfikuje wiersz w tabeli.
- Nie może zawierać powtarzających się danych i nie może mieć wartości pustej (NULL).
- Zapewnia unikalną wartość dla każdego wiersza danej kolumny.
- Każda tabela może mieć najwyżej jeden klucz główny.

ID_KLIENTA to klucz główny (PK)	Tablica: KLIENCI		
tabeli KLIENCI	→ ID_KLIENTA	IMIE	NAZWISKO
	1	ADAM	NOWAK
	2	JAN	KOWALSKI
	3	KRZYSZTOF	KAJAK

PRIMARY KEY

Poniższa instrukcja SQL tworzy klucz główny w kolumnie id, gdy tworzona jest osoba:

```
CREATE TABLE author (
   id INT NOT NULL,
   first_name VARCHAR(128) NOT NULL,
   last_name VARCHAR(128) NOT NULL,
   PRIMARY KEY (id)
);
```


PRIMARY KEY c.d.

Aby stworzyć klucz główny oparty na wielu kolumnach, użyj następującej składni SQL:

```
CREATE TABLE author (
   id INT NOT NULL,
   first_name VARCHAR(255) NOT NULL,
   last_name VARCHAR(255) NOT NULL,
   CONSTRAINT PK_author PRIMARY KEY (id, last_name)
);
```


Klucz obcy (ang. foreign key)

- Pole (zbiór pól) odwołujący się do pola (zbioru pól) klucza podstawowego w innej tabeli.
- Umożliwia definiowanie relacji pomiędzy tabelami.

FOREIGN KEY

Następująca instrukcja SQL tworzy klucz obcy przechowywany w kolumnie author_id.

```
CREATE TABLE book (
   id INT NOT NULL,
   title VARCHAR(128) NOT NULL,
   author_id INT,
   ...
   PRIMARY KEY (id),
   FOREIGN KEY (author_id) REFERENCES author(id)
);
```


Więzy integralności

- Więzy integralności (ang. constraint) zapobiegają powstawaniu osieroconych wierszy w tabelach.
- Wiersz z tabeli nadrzędnej (rodzica) nie może być usunięty jeśli istnieją wiersze zależne w tablicy podrzędnej (dziecka).
- Mechanizm mający na celu wymuszanie więzów integralności to połączenie klucza podstawowego tabeli rodzica oraz klucza obcego odwołującego się do tego klucza dla tabeli dziecka.

Przykłady:

RESTRICT - nie pozwala na dokonanie zmian naruszających powiązanie.

CASCADE - nakazuje zmianom na propagację kaskadową wzdłuż drzewa powiązanych tabel.

AUTOINCREMENT

Pozwala automatycznie wygenerować unikalny numer po wstawieniu nowego rekordu do tabeli. Przykład:

```
CREATE TABLE author (
   id INT NOT NULL AUTO_INCREMENT,
   first_name VARCHAR(128) NOT NULL,
   last_name VARCHAR(128) NOT NULL,
   PRIMARY KEY (id)
);
INSERT INTO author(first_name, last_name) VALUES ('Craig', 'Walls');
```

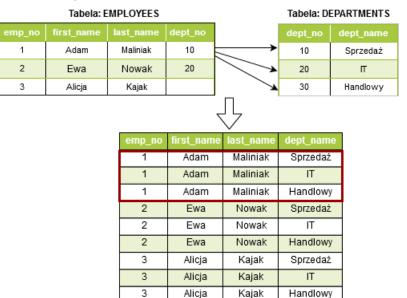
	id	first_name	last_name
•	1	Craig	Walls
	NULL	NULL	NULL

Złączenia tabel

CROSS JOIN (iloczyn kartezjański)

JOIN (INNER JOIN)

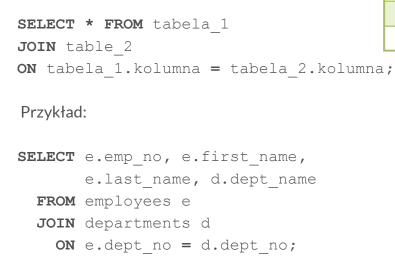

Tabela: EMPLOYEES Tabela: DEPARTMENTS emp_no first_name last_name dept_no dept_no dept_name 1 Adam Maliniak 10 10 Sprzedaż 2 Ewa Nowak 20 20 IT 3 30 Handlowy Alicia Kajak first_name last_name dept_name emp_no Maliniak Sprzedaż Adam

Ewa

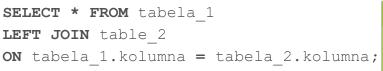
Nowak

IT

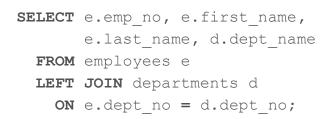
2

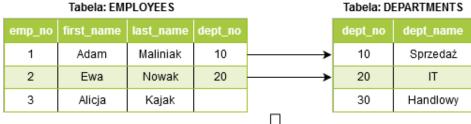

LEFT JOIN (LEFT OUTER JOIN)

Przykład:

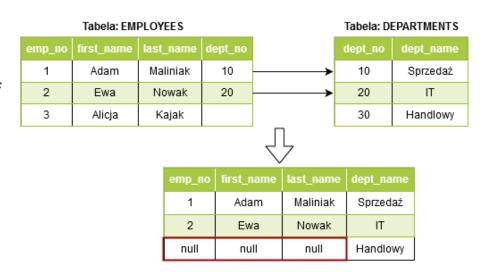

emp_no	first_name	last_name	dept_name
1	Adam	Maliniak	Sprzedaż
2	Ewa	Nowak	IT
3	Alicja	Kajak	null

RIGHT JOIN (RIGHT OUTER JOIN)

UNION

SELECT kolumny

FROM tabela 1

UNION

SELECT kolumny

FROM tabela_2;

Przykład:

SELECT first name, last name

FROM employees

UNION

SELECT first_name, last_name

FROM external employees;

Tabela: EMPLOYEES

emp_no	first_name	last_name	dept_no
1	Adam	Maliniak	Sprzedaż
2	Ewa	Nowak	IT
3	Alicja	Kajak	Handlowy

Tabela: EXTERNAL_EMPLOYEES

ext_no	first_name	last_name
1	Marcin	Kura
2	Ewa	Nowak
3	Zenon	Chleb

first_name	last_name	
Adam	Maliniak	
Ewa	Nowak	
Alicja	Kajak	
Marcin	Kura	
Zenon	Chleb	

UNION ALL

SELECT kolumny

FROM tabela 1

UNION ALL

SELECT kolumny

FROM tabela_2;

Przykład:

SELECT first name, last name

FROM employees

UNION ALL

SELECT first_name, last_name

FROM external_employees;

Tabela: EMPLOYEES

emp_no	first_name	last_name	dept_name
1	Adam	Maliniak	Sprzedaż
2	Ewa	Nowak	IT
3	Alicja	Kajak	Handlowy

Tabela: EXTERNAL_EMPLOYEES

ext_no	first_name	last_name
1	Marcin	Kura
2	Ewa	Nowak
3	Zenon	Chleb

\vee		
first_name	last_name	
Adam	Maliniak	
Ewa	Nowak	
Alicja	Kajak	
Marcin	Kura	
Ewa	Nowak	
Zenon	Chleb	

Ćwiczenie 7

- 1. Utwórz nową bazę danych cinema.
- 2. Utwórz tabele *actor* i *movie*. Im więcej pól opisujących aktora i film dodasz tym lepiej. Pamiętaj <u>o utworzeniu relacji</u> pomiędzy tabelami. Jaki rodzaj relacji zastosujesz?
- 3. Do tabeli *actor* dodaj swojego ulubionego aktora.
- 4. Do tabeli *movie* dodaj trzy filmy, w których zagrał Twój ulubiony aktor.
- Za pomocą jednego polecania select wypisz informacje o filmach, w których zagrał Twój ulubiony aktor.
- Dodaj kolejny dowolny film (w którym Twój ulubiony aktor nie grał) oraz aktora który zagrał w tym filmie.
- 7. Upewnij się, że Twoje polecenie z podpunktu 5) wciąż działa prawidłowo.
- 8. Zastanów się jaki inny aktor zagrał w filmach, które wypisałeś w podpunkcie 4). Do każdego filmu utworzonego w podpunkcie 4) dodaj co najmniej jednego nowego aktora który zagrał w tym filmie. Czy masz możliwość powiązania nowego aktora z istniejącym filmem?
- 9. Wypisz (instrukcja select) tytuły filmów w których zagrał więcej niż jeden aktor.

Projektowanie bazy danych

Proces projektowania bazy danych

Proces projektowania bazy danych możemy podzielić na kilka etapów:

- 1. Określenie celu, któremu ma służyć baza danych (Cel bieżącego zadania: np. ulepszenie księgarni lub innego sklepu).
- 2. Określenie tabel do przechowywania danych.
- 3. Określenie pól w tabelach (nazwy, typy danych, formaty..).
- 4. Przypisanie polom jednoznacznych wartości w każdym rekordzie (ustalenie klucza podstawowego).
- 5. Określenie relacji między tabelami.
- 6. Udoskonalenie projektu sprawdzenie poprawności działania.
- 7. Edycji danych i tworzenie innych obiektów.

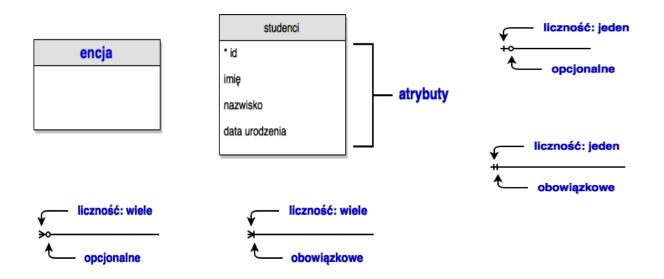
Diagram ERD

Entity Relationship Diagram - rodzaj graficznego przedstawienia związków pomiędzy encjami używanymi w projektowaniu systemów informacyjnych do przedstawienia konceptualnych modeli danych używanych w systemie.

- **Encja** istniejący obiekt, rozróżnialny od innych bytów tego samego typu (np. student, wydział, katedra itp.).
- Atrybut informacja charakteryzująca encję (np. wiek, wydział).

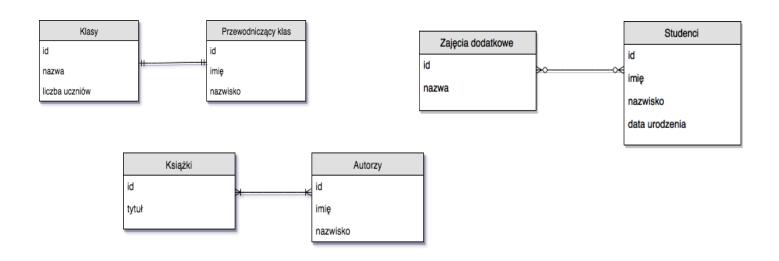

Elementy diagramu ERD

ERD - relacje

Ćwiczenie 8

- Utwórz diagram ERD dla Księgarni. Na potrzeby ćwiczenia zakładamy, że potrzebujemy danych o Autorach, Książkach, Wydawnictwach, Czytelnikach/klientach.
- 2. Należy zaprojektować tabele oraz określić relację między nimi na diagramie ERD w narzędziu MySQL Workbench (*File -> New Model -> Add Diagram*).

https://dev.mysql.com/doc/workbench/en/wb-getting-started-tutorial-creating-a-model.html

Indeksy

Wyszukiwanie danych

Kiedy warunki z klauzuli **WHERE** operują na kolumnie, dla której nie utworzono indeksu, system zarządzania relacyjnymi bazami danych zaczyna od samego początku takiej kolumny, a następnie analizuje jej kolejne wiersze.

Jeśli Twoja tabela zawiera ogromną ilość danych, to wykonanie takiej operacji może potrwać zauważalną chwilę.

Indeksy cechy

- Tworzone na pojedynczych kolumnach lub zbiorze kolumn.
- Są strukturami fizycznym zajmującym dodatkowe miejsce na dysku.
- Przyspieszają wyszukiwanie danych.
- Przyspieszają sortowanie danych.
- Spowalniają aktualizację danych w kolumnie.

Indeksy wady i zalety

ZALETY:

W przypadku utworzenia indeksu na kolumnie system zarządzania relacyjnymi bazami danych przechowuje dodatkowe informacje o tej kolumnie, które są w stanie przyspieszyć wyszukiwanie.

WADY:

Zysk szybkości wymaga pewnego kompromisu – jest nim utrata miejsca na dysku oraz spowolnienie działania operacji modyfikujących dane. Dlatego warto indeksować tyle te kolumny, które będziesz często przeszukiwał.

Indeksy

Tworzenie indeksu:

```
CREATE INDEX index_name ON table_name (column_name);
CREATE INDEX index_name ON table_name (column1_name, column2_name);
CREATE UNIQUE INDEX index_name ON table_name (column_name);
Usuwanie indeksu:
DROP INDEX index_name ON table_name;
```


Widoki

Widok

Gdy często korzystamy z jakichś danych na podstawie zapytania, możemy utworzyć tymczasową tabelę zwaną widokiem. Widok nie stanowi kopii danych reprezentowanych przez zapytanie. Tworzenie widoku:

```
CREATE VIEW sql_books AS SELECT title, page_count
FROM book
WHERE category = 'Bazy danych';
```


Triggery

Wyzwalacz & Trigger

Są to instrukcje, które pozwalają nam na wykonywanie pewnych operacji w trakcie wywołania pewnych instrukcji. Wyzwalacze pozwalają zmianę wartości kolumn w odpowiedzi na instrukcję DML, czyli INSERT, UPDATE, DELETE wykonaną na tabeli lub widoku.

Poradnik do tworzenia:

https://dev.mysql.com/doc/workbench/en/wb-table-editor-triggers-tab.html

Wyzwalacz & Trigger c.d.

Szablon tworzenie trigera:

Wyzwalacz zastosowania

- Automatyzacja pewnych działań;
- Weryfikacja danych przed zapisem w bazie;
- Dodatkowe sprawdzanie integralności danych;
- Zapewnienie dodatkowych reguł bezpieczeństwa.

Transakcje

Transkacja

Sekwencja (uporządkowany zbiór) logicznie powiązanych operacji na bazie danych, która przeprowadza bazę danych z jednego stanu spójnego w inny stan spójny.

Rozpoczęcie BEGIN

SAVEPOINT

Wykonanie

Zamknięcie

COMMIT,

ROLLBACK

Transakcja przykład z życia

Wykonując przelew bankowy na kwotę 100 zł, muszą zaistnieć dwie operację:

- Z naszego konta ubywa 100 zł.
- Na koncie klienta pojawia się 100 zł więcej.

Co jeżeli zdążymy zrobić tylko pierwsza operacje, a drugą nie, bo np. wysiadł prąd w budynku? Nie możemy dopuścić do takiej sytuacji, dlatego cała operacja (**transakcja**) przelewu zostanie anulowana.

Zatwierdzanie oraz wycofywanie transakcji

Zatwierdzenie transakcji	Wycofywanie transakcji
START TRANSACTION;	START TRANSACTION;
COMMIT;	ROLLBACK;

UWAGA! Nie można wycofywać zmian związanych ze strukturą bazy tzn. operacji tworzenia lub usuwania bazy czy też tworzenia, usuwania oraz modyfikacji tabel.

ACID

ACID jest skrótem od angielskich słów *atomicity, consistency, isolation, durability,* czyli **niepodzielność, spójność, izolacja, trwałość**.

Jest to zbiór właściwości gwarantujących poprawne przetwarzanie transakcji w bazach danych.

Pracodawcy lubią o to pytać na rozmowach kwalifikacyjnych ©

Atomicity

Niepodzielność transakcji oznacza jej wykonanie jako całości.

Gdy transakcja powoduje wiele zmian w bazie danych możliwe są jedynie **dwie sytuacje**:

- wszystkie zmiany zostaną wykonane gdy transakcja zostanie zatwierdzona (instrukcja COMMIT),
- wszystkie zmiany zostaną wycofane (instrukcja ROLLBACK).

Consistency

Spójności bazy jest zachowana przez cały czas.

Zmiana stanu bazy może dokonać się jedynie za pomocą instrukcji **COMMIT** lub **ROLLBACK**. Jeśli w danej chwili jakaś transakcja zmienia dane w jednej lub kilku tabelach inne działające w tym samym czasie transakcje zobaczą wszystkie nie zaktualizowane dane lub wszystkie nowe dane a nie zaś mieszankę nowych i starych danych. Wszystkie warunki poprawności nałożone przez bazę danych muszą być spełnione.

Isolation

Transakcje są zabezpieczone (odizolowane od siebie). Oznacza to, że podczas dziania nie mogą kolidować ze sobą lub zobaczyć nawzajem niezatwierdzonych danych.

Każda transakcja widzi bazę tak jakby była jedyną wykonywaną w danym czasie.

Izolacja jest osiągana za pomocą blokad. Zaawansowani użytkownicy bazy danych mogą dostosować poziom izolacji, zmniejszając izolację na rzecz zwiększenia wydajności i współbieżności.

Durability

Rezultat wykonania transakcji musi być **trwały**. Jeśli operacja COMMIT powiodła się, jej rezultaty nie mogą ulec zmianie. W przypadku awarii systemu baz danych musi być możliwość odtworzenia danych.

Ćwiczenie 9

- 1. Rozpocznij transakcje (Otwórz połączenie w MySQL Workbench). W dalszej części ćwiczenia określane jako [1 transakcja].
- 2. Wyłącz funkcje autocommit w MySQL Workbench. [1 transakcja]
- 3. Zaktualizuj cenę jakiejś książki poleceniem UPDATE. [1 transakcja]
- 4. Dodaj jakąś nową książkę poleceniem INSERT. [1 transakcja]
- 5. Wyświetl wszystkie książki. [1 transakcja]
- 6. Rozpocznij nową transakcję (Otwórz drugie połączenie w MySQL Workbench). W dalszej części ćwiczenia określane jako [2 transakcja].
- 7. Wyświetl wszystkie książki. [2 transakcja]
- 8. Porównaj wyniki poleceń SELECT z obu transakcji.
- 9. Cofnij zmiany poleceniem ROLLBACK. [1 transakcja]
- 10. Wyświetl wszystkie książki. [1 transakcja]
- 11. Powtórz czynności 1 7.
- 12. Tym razem zatwierdź zmiany poleceniem COMMIT. [1 transakcja]
- 13. Wyświetl wszystkie książki. [1 transakcja]
- 14. Wyświetl wszystkie książki. [2 transakcja]
- 15. Porównaj wyniki poleceń SELECT z obu transakcji.

Ciekawostki

IS NULL & IS NOT NULL

W języku SQL do sprawdzania czy jakieś pole (kolumna) nie jest wypełniona służy polecenie IS NULL lub IS NOT NULL.

Przykład:

SELECT * FROM book WHERE publisher IS NULL;

Uwaga! SQL traktuje NULL jako nie wiem ©

Poniższe polecenie, mimo, że poprawne składniowo nie zwrócić książek które mają kategorię NULL!

SELECT * FROM book WHERE category = NULL; #ŹLE

Terminal

Do bazy danych MySQL można połączyć się również za pomocą terminala i wpisywać polecenia z linii komend ③.

Np. za pomocą programu MySQL 8.0 Command Line Client, lub MySQL Shell.

Demo:

Wpisz hasło do konta root.

Use library;

Show tables:

Select * from book:

Exit

MySQL 8.0 Command Line Client

```
Enter password: ******
Welcome to the MySQL monitor. Commands end with ; or \g.
Your MySOL connection id is 30
Server version: 8.0.19 MySQL Community Server - GPL
Copyright (c) 2000, 2020, Oracle and/or its affiliates. All rights reserved.
Oracle is a registered trademark of Oracle Corporation and/or its
affiliates. Other names may be trademarks of their respective
owners.
Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the current input statement.
mysql> use library;
Database changed
mysql> show tables;
  Tables in library
 book
 row in set (0.00 sec)
mysql>
```


Polecana literatura:

<u>Dokumentacja MySQL</u>
<u>Tutorial SQL w3schools.com</u>
<u>MySQL tutorial</u>

Kontakt:

przemyslawstudzinski1993@gmail.com

www.linkedin.com/in/przemyslawstudzinski/

github.com/przemyslawstudzinski